

**2019 MAYIS AYI DÜNYA, TÜRKİYE VE
MALATYA EKONOMİSİNDEKİ
GELİŞMELER**

Hazırlayan:

Prof. Dr. Ahmet UĞUR

Malatya Ticaret ve Sanayi Odası Akademik Danışmanı

İÇİNDEKİLER

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	2
Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler.....	4
1) Ekonomik Büyüme.....	4
2) Dış Ticaret.....	6
3) Ödemeler Dengesi.....	10
4) Enflasyon.....	11
5) İşgücü Piyasası.....	14
6) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri.....	15
7) Güven Endeksleri.....	16
8) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri.....	18
9) Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borç İstatistikleri.....	21
10) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	24
Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler.....	25
1) Dış Ticaret.....	25
2) Yatırım Teşvikleri.....	27
3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri.....	28
4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri.....	29
5) Konut Satış İstatistikleri.....	31
6) Patent ve Marka İstatistikleri.....	32

Dünya Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

2019 yılı Mayıs ayında dünyanın önde gelen ekonomik aktörleri olan ABD, Avrupa Birliği ve Çin'de açıklanan ekonomik veri ve istatistikler ile ekonomik gelişmeler haftalık bazda aşağıda verilmiştir.

Mayıs 1. Hafta:

- ABD, Çin'den 200 milyar \$ değerinde ithal edilen ürüne yönelik gümrük vergisini %10'dan %25'e yükseltti.
- Mart ayında ABD'de bir önceki aya göre ihracat artarak 212 milyar \$'a, ithalat ise 262 milyar \$'a yükseldi.
- ABD'de Nisan ayında Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE), aylık bazda %0,2, yıllık bazda %2,2 ve Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), aylık bazda %0,3, yıllık bazda %2 artış gösterdi.
- Çin'de Nisan ayında yıllık bazda tüketici enflasyonu %2,5 seviyesinde gerçekleşirken, üretici enflasyonu %0,9 ile beklentilerin üzerinde açıklandı.
- Çin'de Nisan ayında bir önceki yıla göre ihracat artış beklentisine karşılık %2,7 geriledi. Aynı dönemde ithalat ise %4 oranında artış gösterdi. Böylelikle Çin'in dış ticaret fazlası 13,8 milyar \$ oldu.
- Euro Alanı'nda Mart ayında perakende satışlar bir önceki aya göre değişiklik göstermezken, satışlardaki yıllık artış %1,9 oldu.
- Euro Alanı'nda Nisan ayı bileşik satın alma müdürleri endeksi (PMI) verisi 51,5 olarak beklentilerin üzerinde gerçekleşti.
- Avrupa Komisyonu, yılın ikinci Avrupa Ekonomik Tahminleri raporunda, 2018'de %1,9 oranında büyüyen Euro Alanı ekonomisinin 2019 yılında %1,2, 2020 yılında %1,5 büyüme göstereceği tahmininde bulundu.
- Almanya'da Mart ayında sanayi üretimi geçen yıla göre %0,5 artış gösterdi.
- İngiltere 2019 yılının ilk çeyreğinde çeyreklik bazda %0,5, yıllık bazda %1,8 büyüme kaydetti.

Mayıs 2. Hafta:

- Çin, 1 Haziran'dan itibaren 60 milyar \$ değerinde ABD ürününe ilave gümrük vergisi getireceğini açıkladı. Çin'in yaptığı açıklamaya göre yeni gümrük vergileri %5-25 aralığında olacak ve 5.000'den fazla ABD ürününü kapsayacak.
- ABD'de Nisan ayında sanayi üretimi zayıf seyrini sürdürerek bir önceki aya göre %0,5 azaldı. Aynı dönemde perakende satışlar %0,2 azalarak artış beklentilerini karşılayamadı.
- ABD'de Nisan ayında bir önceki aya göre ihracat fiyat endeksi %0,2 ve ithalat fiyat endeksi %0,2 artış ile beklentilerin gerisinde kaldı.
- Çin'de Nisan ayında sanayi üretimi geçen yılın aynı ayına göre %5,4 artarak bir önceki ay yakaladığı zirvenin gerisinde kaldı.
- Nisan ayında Euro Alanı'nda Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), geçen aya göre 0,7, geçen yılın aynı ayına göre %1,7 artış gösterdi.
- Euro Alanı'nda sanayi üretimi Mart ayında aylık bazda %0,3, yıllık bazda %0,6 azaldı.
- Nisan ayında Almanya'da tüketici enflasyonu geçen aya göre %1 arttı.

Mayıs 3. Hafta:

- OECD, küresel ekonomik büyüme tahminini 2019 yılı için %3,3 düzeyinde %3,2'ye düşürdü. 2020 için büyüme tahminini ise %3,4 düzeyinde sabit tuttu.
- ABD'de Nisan ayında yeni konut satışları bir önceki yılın aynı ayına göre %6,9 oranında gerilerken; mevcut konut satışları ise artış beklentisine karşılık bir önceki aya göre %0,4 oranında azaldı.
- ABD'de haftalık işsizlik maaşı başvuruları bin kişi azalarak 211 bin kişi oldu.
- ABD'de Mayıs ayında öncü imalat PMI verisi 50,6 ile Eylül 2009'dan bu yana en düşük seviyesine gerilerken, hizmet PMİda 50,9 ile Temmuz 2016 sonrası en düşük seviyesine geriledi.
- Euro Alanı'nda öncü verilere göre Mayıs ayında imalat PMI 47,7 ve hizmet PMI 52,5 ile beklentilerin altında kaldı.
- İngiltere'de Nisan ayında Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE), bir önceki yılın aynı ayına göre %2,1 arttı.
- Almanya, 2019 yılının ilk çeyreğinde beklentiler düzeyinde çeyreklik bazda %0,4 büyüdü.
- Japonya ekonomisi 2019 yılının ilk çeyreğinde çeyreklik bazda %0,5, yıllık bazda %2,1 büyüdü.

Mayıs 4. Hafta:

- ABD ekonomisinin 2019 yılı ilk çeyrek büyümesi beklentilere paralel olarak %3,2'den %3,1'e revize edildi.
- ABD'de işsizlik maaşı başvuruları son haftada 215 bin ile beklentilerden iyi geldi. 4 haftalık işsizlik maaşı başvuruları ise 216.750 oldu.
- ABD'de Nisan ayında bekleyen konut satışları artış beklentilerine karşın bir önceki aya göre %1,5 azaldı.
- ABD Başkanı Donald Trump, Meksika'dan ABD'ye dönük yasa dışı göçün sona ermemesi halinde 10 Haziran'dan itibaren Meksika'ya %5 gümrük vergisi uygulanmaya başlanacağını ve söz konusu oranın 1 Ekim'e kadar kademeli biçimde artarak %25'e yükseltileceğini açıkladı.
- Çin'de Mayıs ayında imalat PMI 49,4 seviyesine gerileyerek imalat sanayinde daralmaya işaret etti. Aynı dönemde imalat dışı PMI 54,3 ile yatay seyrederken, bileşik PMI kısıtlı gerilemeyle 53,3 seviyesine indi.
- Başbakan May'in istifasının ardından Avrupa Komisyonu Başkanı Juncker, belirsizliği artan Brexit konusunda değerlendirmede bulundu. Juncker, üzerinde anlaşılan ancak İngiliz Parlamentosu'ndan onay alamadığı için uygulamaya konamayan Brexit anlaşmasını yeniden müzakere etmek istemediklerini ifade etti.
- Almanya'da Mayıs ayında işsizlik oranı %5 oldu. Almanya'da işsizlik oranı 2013 yılından bu yana ilk kez yükseldi.

Türkiye Ekonomisindeki Önemli Gelişmeler

1) Ekonomik Büyüme

GSYH zincirlenmiş hacim endeksinin (2009=100) bir önceki yılın aynı dönemine göre değişim oranı ile hesaplanan GSYH büyüme hızı, 2019'un birinci çeyreğinde yüzde -2,6 seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan endeks bir önceki çeyreklik döneme (2018 yılı dördüncü çeyrek) göre ise yüzde 14,6 düşüş göstermiştir. GSYH 2019 yılının birinci çeyreğinde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 15,9 artarken bir önceki çeyreğe göre ise yüzde 9,4 azalarak 914 milyar 699 milyon TL değerini almıştır.

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2019 yılının birinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; tarım sektörü toplam katma değeri yüzde 2,5 artarken sanayi sektörünün katma değeri ise yüzde 4,3 ve inşaat sektörünün katma değeri yüzde 10,9 azalmıştır. Ticaret, ulaştırma, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetlerinin toplamından oluşan hizmetler sektörünün katma değeri ise yüzde 0,4 azalmıştır.

Tablo 1: Gayrisafi Yurtiçi Hasıla Sonuçları, 2018-2019

Yıl	Çeyrek	Cari fiyatlarla (Milyar TL)	Cari fiyatlarla (Milyar \$)	Zincirlenmiş hacim endeksi (2009=100)	Endeks değişim oranı (%)
2018	I	789	207	158,4	7,4
	II	885	205	172,8	5,3
	III	1.017	188	183,8	1,8
	IV	1.010	185	180,5	-3,0
	Yıllık	3.701	784	173,9	2,6
2019	I	915	170	154,2	-2,6

Kaynak: TÜİK

Gelir yöntemi ile hesaplanan GSYH, ekonomideki üretici birimlerin elde ettiği maaş, ücret gelirleri, işletme karı ve devletin elde ettiği çeşitli vergi gelirlerinden oluşmaktadır. Gelir yöntemiyle hesaplanan GSYH bileşenlerinin Gayrisafi Katma Değer (GSKD) içerisindeki payları incelendiğinde, işgücü ödemelerinin cari GSKD içerisindeki payı geçen yılın aynı döneminde yüzde 38,3 iken bu oranın 2019 yılının birinci çeyreğinde yüzde 39,3 olduğu görülmektedir. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise yüzde 43,3'ten yüzde 40,8'e düşmüştür.

Tablo 2: Gelir Yöntemiyle GSYH Bileşenlerinin Gayrisafi Katma Değer İçerisindeki Payları, %, 2018-2019

Yıl	Çeyrek	İşgücü ödemeleri	Üretim üzerindeki net vergiler	Sabit sermaye tüketimi	Net işletme artışı/Karma gelir
2018	I	38,3	-0,9	19,3	43,3
	II	35,9	-0,9	18,2	46,9
	III	31,6	-0,4	17,2	51,6
	IV	31,2	-1,1	18,6	51,3
	Yıllık	33,9	-0,8	18,3	48,7
2019	I	39,3	-0,7	20,6	40,8

Kaynak: TÜİK

Üretim yöntemi ile hesaplanan GSYH değerlerinde tarım, ormancılık ve balıkçılık, hizmetler ve sanayi sektörlerinin GSYH içindeki payları incelendiğinde hizmetler yıllık ortalama yüzde 60,4 ile en yüksek paya sahiptir. Sanayi sektörü yıllık ortalama yüzde 33,2, tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü ise yıllık ortalama yüzde 6,4'lik bir paya sahiptir. Tarım, ormancılık ve balıkçılık sektörü 2019 yılı içerisinde ilk çeyrekte GSYH'den aldığı payı önceki çeyreğe göre düşürerek 3,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Öte yandan 2018 yılı dördüncü çeyreğine göre hizmetler GSYH' dan aldığı payı artırırken sanayi sektörünün payı son çeyrekte yüzde 0,5 azalmıştır.

Tablo 3: GSYH İçindeki Sektörlerin Payı

	Sektörlere Göre Cari Fiyatlarla Değer Payı				
	2018 Yılı %Ort.	2019, Çeyrekler			
		I	II	III	IV
Tarım	%6,4	%3,2	-	-	-
Sanayi	%33,2	%32,7	-	-	-
Hizmetler	%60,4	%64,1	-	-	-

Kaynak: TÜİK

2) Dış Ticaret

Tüm dünyada dış ticaret istatistikleri iki ana kategoride yayımlanmaktadır: “Genel Ticaret Sistemi (GTS)” ve “Özel Ticaret Sistemi (ÖTS)”. Genel Ticaret Sistemi’nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi’nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

GTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mayıs ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 11,46 oranında artmış, ithalat ise % 19,85 oranında azalmıştır. 2019 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 11,46 artarak 16 milyar 813 milyon dolar,
- İthalat, % 19,85 azalarak 18 milyar 588 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 7,51 azalarak 35 milyar 401 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Mayıs ayındaki 8 milyar 108 milyon dolar seviyesinden, % 78,11 oranında azalarak 1 milyar 774 milyon dolara gerilemiştir.

Mayıs ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 90,45 olmuştur. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Mayıs ayında % 65,04 iken, 2019 yılı Mayıs ayında % 90,45 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 4: GTS’ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	15.084	16.813	11,46	72.707	76.613	5,37
İthalat	23.192	18.588	-19,85	108.718	87.131	-19,86
Dış Ticaret Hacmi	38.277	35.401	-7,51	181.425	163.744	-9,75
Dış Ticaret Dengesi	-8.108	-1.774	-78,11	-36.011	-10.518	-70,79
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	65,0	90,5		66,9	87,9	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

GTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki yıla göre % 6,26 oranında artış ile 180 milyar 771 milyon dolar, ithalat ise % 18,27 oranında azalış ile 209 milyar 596 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre % 8,48 oranında azalarak 390 milyar 368 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 86,25 olmuştur.

Tablo 5: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İhracat)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.877	1.978	5,39	8.519	9.275	8,88
2	Ham madde (Ara mallar)	7.090	8.258	16,48	34.171	36.541	6,94
3	Tüketim malları	6.063	6.462	6,58	29.750	30.418	2,24
	Diğer	54	115	109,71	267	379	42,08
	Toplam	15.084	16.813	11,46	72.707	76.613	5,37

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 6: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (GTS)

Sıra No	Sektör adı (İthalat)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.915	2.204	-24,37	14.005	10.195	-27,20
2	Ham madde (Ara mallar)	17.547	14.533	-17,18	81.813	68.326	-16,49
3	Tüketim malları	2.708	1.812	-33,09	12.638	8.363	-33,83
	Diğer	22	38	74,05	262	247	-5,75
	Toplam	23.192	18.588	-19,85	108.718	87.131	-19,86

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS Kapsamında Genel İhracat ve İthalat

Mayıs ayında ihracat bir önceki yılın aynı ayına göre % 12,21 oranında artmış, ithalat ise % 19,21 oranında azalmıştır. 2019 yılı Mayıs ayında geçen yılın aynı ayına göre;

- İhracat, % 12,21 artarak 15 milyar 998 milyon dolar,
- İthalat, % 19,21 azalarak 17 milyar 828 milyon dolar,
- Dış ticaret hacmi, % 6,88 azalarak 33 milyar 826 milyon dolar olmuştur.

Dış ticaret açığı ise, 2018 yılı Mayıs ayındaki 7 milyar 810 milyon dolar seviyesinden, % 76,56 oranında azalarak 1 milyar 831 milyon dolar olmuştur.

Mayıs ayında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 89,73 olmuştur. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2018 yılı Mayıs ayında % 64,61 iken, 2019 yılı Mayıs ayında % 89,73 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 7: ÖTS'ye Göre Dış Ticaret Verileri (Milyon Dolar)

Dış Ticaret	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
İhracat	14.257	15.998	12,21	69.239	72.703	5,00
İthalat	22.067	17.828	-19,21	104.518	84.310	-19,33
Dış Ticaret Hacmi	36.324	33.826	-6,88	173.757	157.013	-9,64
Dış Ticaret Dengesi	-7.810	-1.831	-76,56	-35.279	-11.608	-67,10
İhr./ İth. Karşılama Oranı (%)	64,6	89,7		66,2	86,2	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

ÖTS kapsamında son 12 aylık dönemde,

- İhracat bir önceki yıla göre % 5,81 oranında artış ile 171 milyar 388 milyon dolar, ithalat ise % 18,59 oranında azalış ile 202 milyar 839 milyon dolar olmuştur.
- Dış ticaret hacmi bir önceki yıla göre % 8,98 oranında azalarak 374 milyar 227 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatın ithalatı karşılama oranı ise % 84,49 olmuştur.

Tablo 8: Mal Grubuna Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	1.780	1.877	5,43	8.117	8.719	7,42
2	Ham madde (Ara mallar)	6.660	7.795	17,05	32.311	34.470	6,68
3	Tüketim malları	5.765	6.214	7,79	28.551	29.141	2,07
	Diğer	52	111	115,52	260	373	43,32
Toplam		14.257	15.998	12,21	69.239	72.703	5,00

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 9: Mal Grubuna Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Sektör adı	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Yatırım (Sermaye) malları	2.780	2.126	-23,51	13.429	10.154	-24,39
2	Ham madde (Ara mallar)	16.923	14.103	-16,66	79.527	66.623	-16,23
3	Tüketim malları	2.343	1.556	-33,59	11.297	7.290	-35,47
	Diğer	20	43	108,70	265	243	-8,48
Toplam		22.067	17.828	-19,21	104.518	84.310	-19,33

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 10: Ülkelere Göre İhracat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Almanya	1.354	1.475	8,91	6.918	6.631	-4,14
2	İtalya	884	857	-3,01	4.230	4.067	-3,84
3	İngiltere	856	853	-0,36	4.332	4.308	-0,55
4	ABD	604	784	29,90	3.213	3.436	6,95
5	Irak	688	784	14,02	3.324	3.604	8,41
	Diğer	9.872	11.245	13,91	47.223	50.657	7,27
Toplam		14.257	15.998	12,21	69.239	72.703	5,00

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 11: Ükelere Göre İthalat (Milyon Dolar) (ÖTS)

Sıra No	Ülke Adı	Mayıs			Ocak-Mayıs		
		2018	2019	Değişim (%)	2018	2019	Değişim (%)
1	Rusya Federasyonu	1.733	1.893	9,19	9.631	9.007	-6,48
2	Çin	2.079	1.623	-21,94	9.899	7.318	-26,07
3	Almanya	2.017	1.620	-19,71	9.388	7.235	-22,93
4	ABD	1.003	1.011	0,85	5.111	4.415	-13,62
5	İtalya	1.071	809	-24,49	4.814	3.448	-28,37
	Diğer	14.163	10.873	-23,23	65.675	52.887	-19,47
	Toplam	22.067	17.828	-19,21	104.518	84.310	-19,33

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

3) Ödemeler Dengesi

Cari İşlemler Hesabı

- Cari işlemler açığı, bir önceki yılın Mart ayına göre 4.145 milyon ABD doları azalarak 589 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bunun sonucunda, on iki aylık cari işlemler açığı 12.829 milyon ABD doları olmuştur.
- Söz konusu azalışta, ödemeler dengesi tablosundaki dış ticaret açığının bir önceki yılın aynı ayına göre 3.725 milyon ABD doları azalarak 916 milyon ABD dolarına gerilemesi en büyük etken olmuştur.
- Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise, bir önceki yılın Mart ayında 573 milyon ABD doları açık vermişken, bu ayda 3.477 milyon ABD doları fazla vermiştir.
- Hizmetler dengesi kaynaklı girişler Mart 2018'e göre 113 milyon ABD doları artarak 1.298 milyon ABD dolarına yükselirken, hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler 55 milyon ABD doları tutarında artarak 1.043 milyon ABD dolarına yükselmiştir.
- Birincil gelir dengesi kalemi altında yatırım geliri kaleminden kaynaklanan net çıkışlar, bir önceki yılın aynı ayına göre 131 milyon ABD doları azalarak 1.076 milyon ABD doları olmuştur.
- Bunun yanı sıra, ikincil gelir dengesi kalemi kaynaklı net girişler, Mart 2018'e göre 195 milyon ABD doları artarak 199 milyon ABD dolarına yükselmiştir.

Finans Hesabı

- Doğrudan yatırımlardan kaynaklanan net girişler, bir önceki yılın aynı ayına göre 120 milyon ABD doları azalarak 965 milyon ABD doları olarak gerçekleşmiştir.
- Portföy yatırımları 1.353 milyon ABD doları tutarında net giriş kaydetmiştir. Bu ayda, yurtdışındaki tahvil ihraçlarıyla ilgili olarak, bankalar ve diğer sektörler sırasıyla 1.702 milyon ABD doları ve 1.202 milyon ABD doları net borçlanma gerçekleştirmişken, Genel Hükümet 500 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirmiştir.
- Hisse senedi ve devlet iç borçlanma senetleri piyasasında ise, yurtdışı yerleşiklerin sırasıyla 554 milyon ABD doları ve 863 milyon ABD doları net satış yaptığı görülmektedir.
- Diğer yatırımlarda 3.153 milyon ABD doları tutarında net çıkış gerçekleşmiştir.
- Diğer yatırımlar altında, yurtiçi bankaların yurtdışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları ve yurtdışı bankaların yurtiçindeki mevduatları sırasıyla 4.722 milyon ABD doları ve 303 milyon ABD doları net artış kaydetmiştir.
- Ayrıca, Türkiye’de yerleşiklerin (bankalar hariç) yurtdışındaki mevduatlarına ilişkin olarak, 2018 yılı dördüncü çeyreği için kesinleşen Uluslararası Ödemeler Bankası (BIS) verileri 3.075 milyon ABD doları çıkış yönlü olarak ilgili kaleme yansıtılmıştır.
- Yurtdışından sağlanan kredilerle ilgili olarak, bankalar ve Genel Hükümet sırasıyla 709 milyon ABD doları ve 91 milyon ABD doları net geri ödeme gerçekleştirmişken, diğer sektörler 789 milyon ABD doları net kullanım gerçekleştirmiştir.
- Resmi rezervlerde bu ayda 5.728 milyon ABD doları azalış gözlenmiştir.

4) Enflasyon

2019 yılı Mayıs ayında Türkiye Geneli TÜFE endeksi bir önceki aya (Nisan 2019) göre yüzde 0,95 artarak 413,52 değerine yükselmiştir. Endeks, bir önceki yılın aynı ayına göre ise yüzde 18,71 oranında artış göstermiştir. Mayıs (2019) ayında ana harcama grupları itibarıyla en yüksek artış yüzde 8,88 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda yaşanırken, bunu yüzde 4,09 ile gıda giyim ve ayakkabı grubu takip etmektedir. Öte yandan yüksek düşüş gösteren grup ise yüzde 1,58 ile mobilya, ev aletleri ve ev bakım hizmetleri grubu olmuştur.

Tablo 12: Ana-Harcama Gruplarına Göre Tüketici Fiyat Endeksi ve Değişim Oranları

Harcama Grubu	Mayıs 2018*	Nisan 2019**
Genel	18,71	0,95
Gıda ve Alkolsüz İçecekler	28,44	-1,18
Alkollü İçecekler ve Tütün	19,22	8,88
Giyim ve Ayakkabı	4,78	4,09
Konut, Su, Elektrik, Gaz ve Diğer Yakıtlar	14,68	0,40
Mobilya, Ev Aletleri ve Ev Bakım Hizmetleri	24,54	-1,58
Sağlık	19,37	0,03
Ulaştırma	12,40	2,18
Haberleşme	9,89	0,06
Eğlence ve Kültür	20,06	1,86
Eğitim	13,14	1,32
Lokanta ve Oteller	19,77	1,61
Çeşitli Mal ve Hizmetler	26,75	1,48

*Bir önceki yılın aynı ayına göre enflasyon değişimi

**Bir önceki aya göre enflasyon değişimi

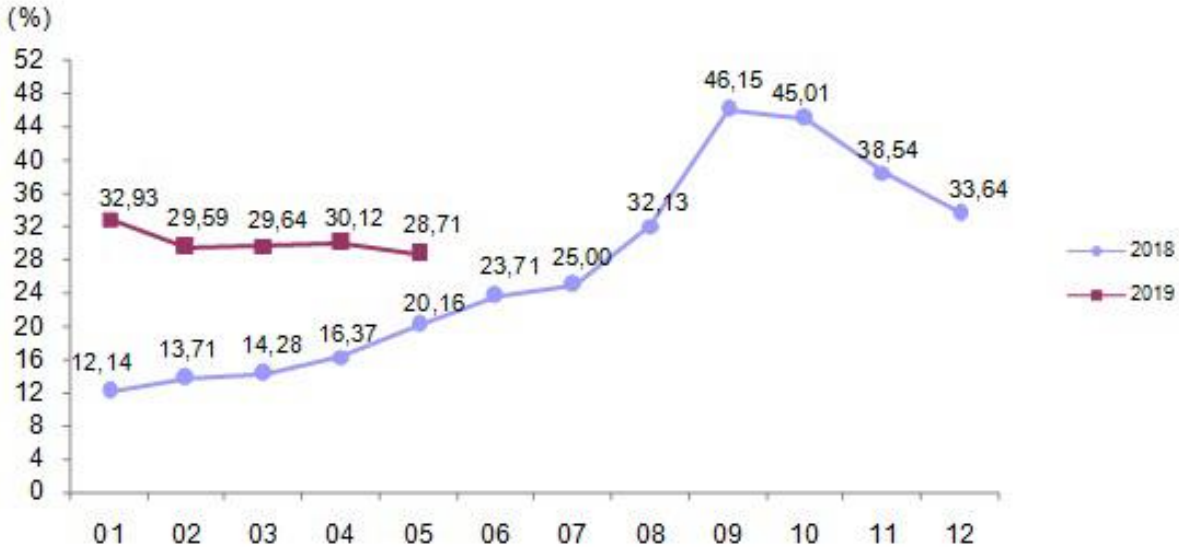
Şekil 1: TÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları

Kaynak: TÜİK

Yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE), 2019 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %2,67, bir önceki yılın Aralık ayına göre %7,99, bir önceki yılın aynı ayına göre %28,71 ve on iki aylık ortalamalara göre %32,85 artış gösterdi.

Şekil 2: Yİ-ÜFE Bazlı Yıllık Enflasyon Oranları

Kaynak: TÜİK

Sanayinin dört sektörünün bir önceki aya göre değişimleri; madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %1,87, imalat sanayi sektöründe %2,87, elektrik, gaz üretimi ve dağıtım sektöründe %1 artış, su temini sektöründe %2,51 düşüş olarak gerçekleşti.

Tablo 13: Sektörler İtibariyle Yİ-ÜFE Enflasyon Oranları, Mayıs 2019

Sektörler	Endeks	Aylık değişim (%)	Bir önceki yılın Aralık ayına göre değişim (%)	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim (%)	On iki aylık ortalamalara göre değişim (%)
Yurt içi ÜFE	456,74	2,67	7,99	28,71	32,85
Madencilik ve taşocakçılığı	578,10	1,87	11,42	24,49	26,95
İmalat	459,29	2,87	8,65	27,61	31,42
Elektrik, gaz	368,17	1,00	0,46	45,83	56,24
Su temini	299,09	-2,51	-9,65	-3,30	4,96

Kaynak: TÜİK

5) İşgücü Piyasası

Türkiye genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2019 yılı Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 376 bin kişi artarak 4 milyon 730 bin kişi oldu. İşsizlik oranı 4,1 puanlık artış ile %14,7 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde; tarım dışı işsizlik oranı 4,4 puanlık artış ile %16,9 olarak tahmin edildi. Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı 7,1 puanlık artış ile %26,1 olurken, 15-64 yaş grubunda bu oran 4,1 puanlık artış ile %15,0 olarak gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 2019 yılı Şubat döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 811 bin kişi azalarak 27 milyon 355 bin kişi, istihdam oranı ise 1,8 puanlık azalış ile %44,8 oldu.

İşgücü 2019 yılı Şubat döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 564 bin kişi artarak 32 milyon 84 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,3 puanlık artış ile %52,5 olarak gerçekleşti. Aynı dönemler için yapılan kıyaslamalara göre; erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,1 puanlık azalış ile %71,4, kadınlarda ise 0,7 puanlık artışla %34,0 olarak gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam bir önceki döneme göre 68 bin kişi artarak 28 milyon 85 bin kişi olarak tahmin edildi. İstihdam oranı 0,1 puan artarak %46,0 oldu. Mevsim etkisinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 113 bin kişi artarak 4 milyon 417 bin kişi olarak gerçekleşti. İşsizlik oranı 0,3 puan artarak %13,6 oldu.

Tablo 14: Nüfusun İşgücü Durumu (Mevsim Etkisinden Arındırılmamış, Bin Kişi)

Yıllar	İşgücü	İstihdam Edilenler	İşsiz	İşsizlik Oranı (15 ve yukarı yaş) (%)	Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	Genç Nüfusta (15-24 yaş) İşsizlik Oranı (%)	İstihdam Oranı (%)
2008	22.899	20.604	2.295	10,0	12,3	23,3	40,4
2009	23.710	20.615	3.095	13,1	16,0	21,9	39,8
2010	24.594	21.858	2.737	11,1	13,7	19,6	41,3
2011	25.594	23.266	2.328	9,1	11,3	16,3	43,1
2012	26.141	23.937	2.204	8,4	10,3	17,9	43,6
2013	27.046	24.601	2.445	9,0	10,9	17,4	43,9
2014	28.786	25.933	2.853	9,9	12,0	20,2	45,5
2015	29.678	26.621	3.057	10,3	12,4	19,2	46,0
2016	30.535	27.205	3.330	10,9	13,0	24,0	46,3
2017	31.643	28.189	3.454	10,9	13,0	19,2	47,1
2018	32.274	28.738	3.537	11,0	12,9	20,3	47,4
2019 Ocak	31.825	27.157	4.668	14,7	16,8	26,7	44,5
2019 Şubat	32.084	27.355	4.730	14,7	16,9	26,1	44,8

Kaynak: TÜİK

6) Kapasite Kullanım Oranları ve Üretim Endeksleri

İmalat sanayi genelinde kapasite kullanım oranı (KKO), 2019 Mayıs ayında bir önceki aya göre 1,3 puan artarak yüzde 76,3 seviyesinde gerçekleşti. Aynı dönemde mevsimsel etkilerden arındırılmış kapasite kullanım oranı (KKO-MA), bir önceki aya göre 1,1 puan artarak yüzde 76,1'e yükseldi.

Tablo 15: İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranları

Aylar	2018	2019
Ocak	78,2	74,4
Şubat	77,8	74,0
Mart	77,8	74,3
Nisan	77,3	75,0
Mayıs	77,9	76,3
Haziran	78,3	
Temmuz	77,1	
Ağustos	77,8	
Eylül	76,2	
Ekim	75,4	
Kasım	74,1	
Aralık	74,1	

Kaynak: TCMB

2019 yılı Mart ayında sanayi üretimi bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 azaldı. Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 artarken, imalat sanayi sektörü endeksi %2,6 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,7 azaldı.

Sanayinin alt sektörleri (2015=100 referans yılı) incelendiğinde, 2019 yılı Mart ayında madencilik ve taşocakçılığı sektörü endeksi bir önceki aya göre %4,1 ve imalat sanayi sektörü endeksi %2,2 artarken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %0,6 azaldı.

2019 yılı birinci çeyreğinde takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretimi bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %4,8 azaldı. Bir önceki çeyreğe göre mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış sanayi üretimi ise %1,7 arttı.

Tablo 16: Sanayi Üretim Endeksi ve Değişim Oranları, Mart 2019 (2015=100)

**Sanayi üretim endeksi ve değişim oranları, Mart 2019
[2015=100]**

Sektörler ve ana sanayi grupları	Arındırılmamış	Takvim etkisinden arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış	
	Endeks	Endeks	Yıllık değişim (%)	Endeks	Aylık değişim (%)
Toplam sanayi	115,0	115,2	-2,2	113,6	2,1
Madencilik ve taşocakçılığı	106,4	107,5	2,2	118,4	4,1
İmalat sanayi	115,4	115,7	-2,6	113,4	2,2
Elektrik, gaz, buhar	113,8	112,9	-0,7	113,9	-0,6
Ara mali	110,1	109,9	-5,6	108,4	2,7
Dayanıklı tüketim mali	114,1	114,3	5,1	112,0	1,6
Dayanısız tüketim mali	117,5	118,0	0,6	117,3	1,4
Enerji	117,2	116,7	3,5	117,9	-0,6
Sermaye mali	121,2	122,5	-3,2	118,5	3,4
Düşük teknoloji	115,4	115,5	0,6	114,2	2,2
Orta düşük teknoloji	107,1	106,8	-9,0	106,4	1,5
Orta yüksek teknoloji	119,9	120,8	-2,5	114,0	4,2
Yüksek teknoloji	152,0	156,8	13,5	152,7	-1,8

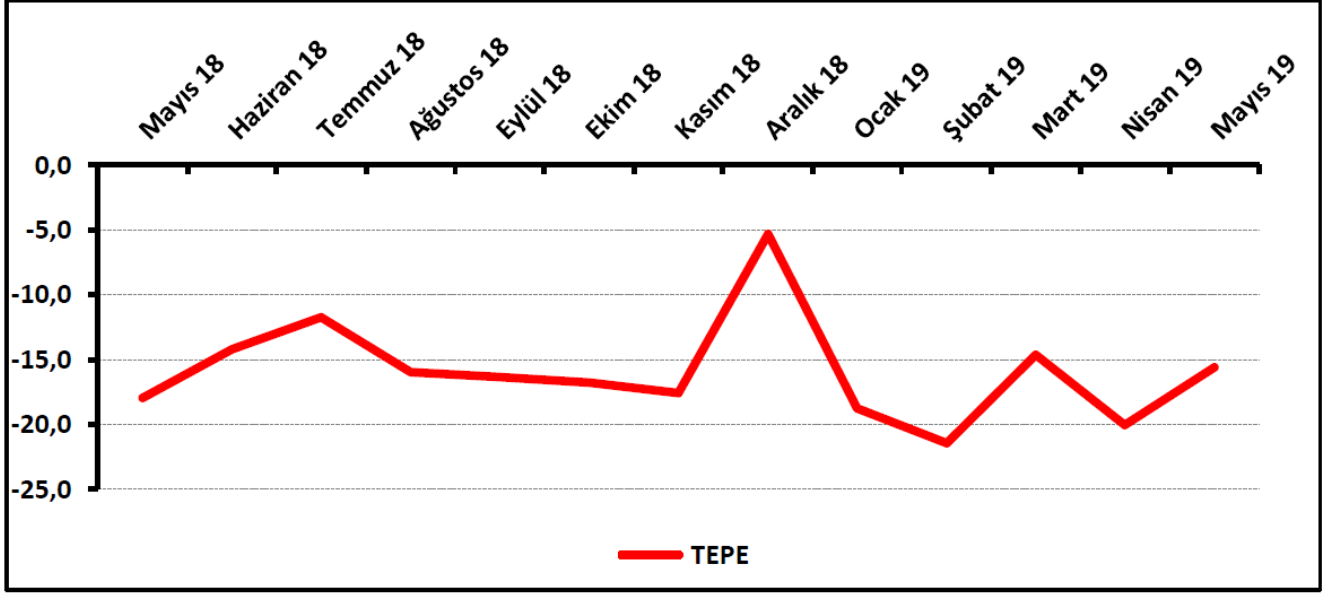
Kaynak: TÜİK

7) Güven Endeksleri

Perakende güveni, Mayıs ayında bir önceki aya göre 4,4 puan, bir önceki yılın aynı dönemine göre 2,4 puan arttı. Perakende güveninin geçen yıla ve geçen aya göre artışında, önümüzdeki 3 ayda satış beklentisindeki yükseliş etkili oldu. “Yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” sektörü, Mayıs ayında perakende güveninde en fazla artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye, geçen yıla göre AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Mayıs ayında -15,6 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,4 puan, geçen aya göre 4,4 puan arttı. TEPE değerinin geçen yıla ve geçen aya göre artışında önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergesindeki iyileşme etkili oldu.

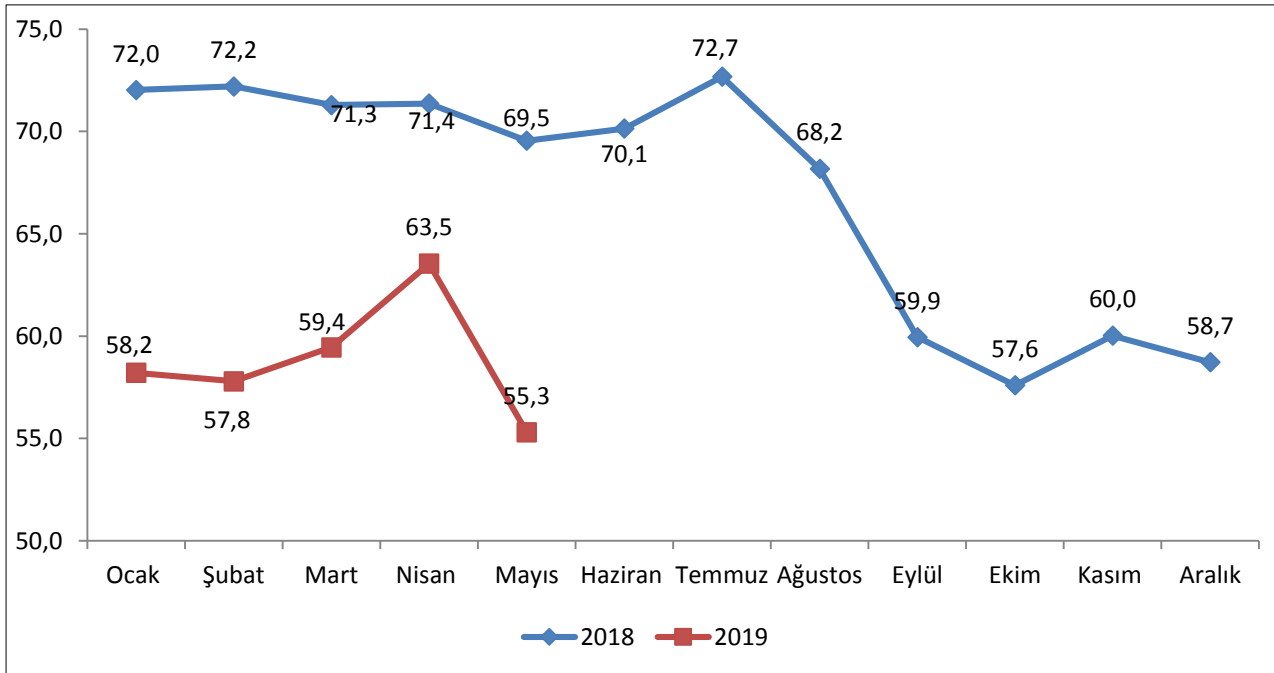
Şekil 3: TEPAV Perakende Güven Endeksi (TEPE)

Kaynak: TEPAV

2019 Nisan ayında 63.5 olan Tüketici Güven Endeksi, 2019 Mayıs ayında 8.2 puan azalarak 55.3 seviyesine gerilemiştir. Böylelikle, geçtiğimiz ay gösterdiği artışın ardından azalış eğilimi göstermiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise 14.2 puan azalış göstermiştir.

Şekil 4: Tüketici Güven Endeksi

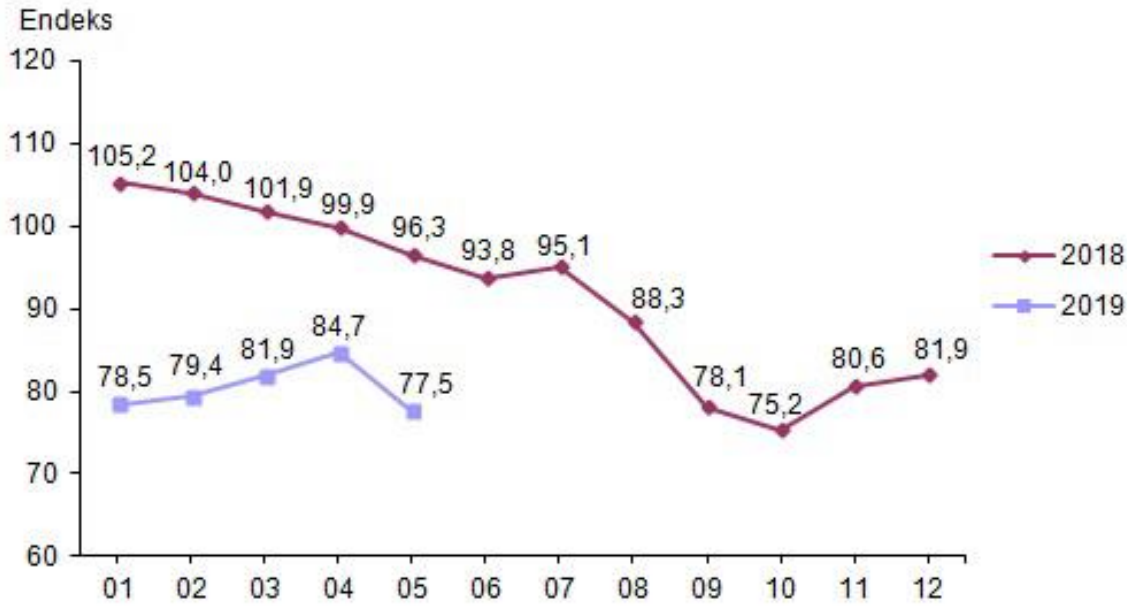

Kaynak: TÜİK

Ekonomik güven endeksi Nisan ayında 84,7 iken, Mayıs ayında %8,5 oranında azalarak 77,5 oldu. Ekonomik güven endeksindeki azalış, tüketici, reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörü güven endekslerindeki düşüşlerden kaynaklandı.

Mayıs ayında tüketici güven endeksi 55,3 değerine, reel kesim güven endeksi 94,7 değerine, hizmet sektörü güven endeksi 79,4 değerine, perakende ticaret sektörü güven endeksi 89,9 değerine ve inşaat sektörü güven endeksi 49,8 değerine geriledi.

Şekil 5: Ekonomik Güven Endeksi

Kaynak: TÜİK

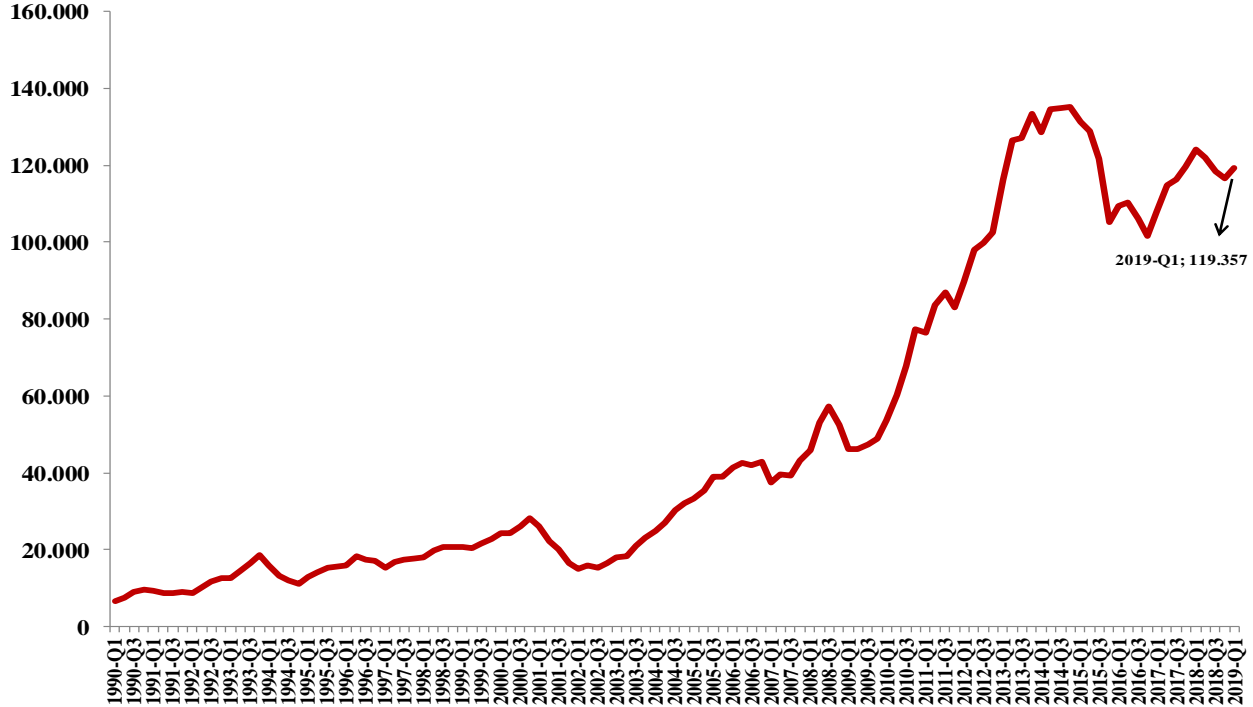
8) Kısa Vadeli Dış Borç İstatistikleri

Kısa vadeli dış borç stoku 2019 yılı ilk çeyreklik itibarıyla 2018 yılsonuna göre 2,8 milyar ABD doları artmış ve yaklaşık 119,4 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde bankalar kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku 1 milyar ABD doları artarak 57,1 milyar ABD dolarına, diğer sektörler kaynaklı kısa vadeli dış borç stoku 2,8 milyar ABD doları artarak 56,3 milyar ABD dolarına yükselmiştir.

Kısa vadeli dış borç stokunun %47,8'i bankalar kaynaklı borçlardan oluşmaktadır. Bankalar kaynaklı borçların %16,5'ini ise krediler oluşturmaktadır. Bankaların yurt dışından kullandıkları kısa vadeli krediler 2019 yılı ilk çeyreklik itibarıyla yaklaşık 9,4 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir. Bu rakam, kısa vadeli kredilerde 2018 yılsonuna göre %14,4'lük bir düşüş yaşandığı anlamına gelmektedir. Aynı dönemde yurt dışı yerleşiklerin döviz tevdiat hesabı %2,1 oranında, banka mevduatları %1,4 oranında, TL cinsinden mevduatları %7,1 oranında artmıştır.

Diğer sektörlerin yurt dışından sağladığı kısa vadeli borçlar ise 2018 yılsonuna göre %5,2 oranında artarak 56,3 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Şekil 6: Kısa Vadeli Dış Borç Stoku (Milyon Dolar)

Kaynak: TCMB

Tablo 17: Kısa Vadeli Dış Borç Stokunun Dağılımı (Milyon Dolar)

	2016				2017				2018				2019
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1
MERKEZ BANKASI	173	157	131	399	1.382	1.390	1.298	1.753	1.437	1.826	6.706	5.914	5.898
BANKER KREDİ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
MUHABİR AÇIKLARI	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
MEVDUAT	173	157	131	399	1.382	1.390	1.298	1.752	1.437	1.826	6.706	5.914	5.898
GENEL HÜKÜMET	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
BANKALAR	71.540	69.482	66.546	60.728	64.590	67.185	67.286	67.195	69.713	67.065	60.701	57.110	57.111
KREDİLER	19.601	18.936	16.647	14.700	15.414	15.656	16.490	17.533	16.917	17.023	13.806	11.015	9.432
DÖVİZ TEVDİAT HESABI	19.055	19.401	18.752	16.671	16.773	18.011	19.003	19.583	21.029	19.354	19.159	19.034	19.442
BANKA MEVDUATI	18.780	17.176	16.679	17.192	18.197	18.789	18.474	16.952	17.315	17.283	16.818	13.016	13.193
TL CİNSİNDEN MEVDUAT	14.104	13.969	14.468	12.165	14.206	14.729	13.319	13.127	14.452	13.405	10.918	14.045	15.044
DiĞER SEKTÖRLER	37.816	40.667	39.458	40.482	41.992	46.262	47.700	50.750	52.860	53.011	50.898	53.571	56.348
TİCARİ KREDİLER	33.031	35.348	34.452	36.440	37.784	41.121	42.460	44.827	46.491	47.007	45.387	47.634	51.659
İTHALAT BORÇLARI	29.318	31.766	30.824	32.773	34.148	37.319	38.543	40.655	42.083	42.613	40.314	39.854	41.139
PREF.&PEŞİN İHRACAT	3.713	3.582	3.628	3.667	3.636	3.802	3.917	4.172	4.408	4.394	5.073	7.780	10.520
DiĞER KREDİLER	4.785	5.319	5.006	4.042	4.208	5.141	5.240	5.923	6.369	6.004	5.511	5.937	4.689
KAMU	0	0	213	241	247	183	188	84	0	0	0	0	0
ÖZEL	4.785	5.319	4.793	3.801	3.961	4.958	5.052	5.839	6.369	6.004	5.511	5.937	4.689
TOPLAM	109.529	110.306	106.135	101.609	107.964	114.837	116.284	119.698	124.010	121.902	118.305	116.595	119.357

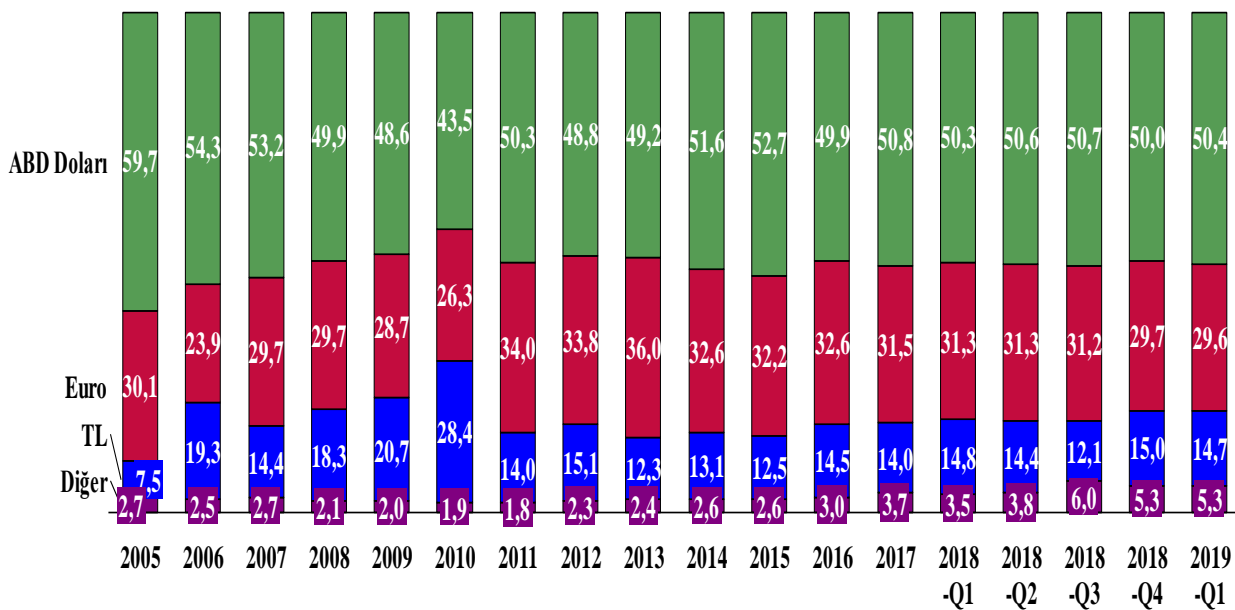
Kaynak: TCMB

Kısa vadeli dış borç stokunun borçlu bazında dağılımı incelendiğinde, tamamı kamu bankalarından oluşan kamu sektörünün borcunun 2019 ilk çeyreklik itibarıyla, 2018 yılsonuna göre %8,7 oranında arttığı ve 24,4 milyar ABD dolarına yükseldiği görülmektedir. Kısa vadeli dış borç stokunun %74,6'sını oluşturan özel sektörün kısa vadeli dış borç stoku ise 2019 yılı ilk çeyrekliğinde, 2018 yılsonuna göre %0,9 oranında artmış ve 89 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Alacaklı bazında dağılım incelendiğinde ise özel kredi alacaklıların %39,3'ünü oluşturan parasal kuruluşlara olan kısa vadeli borçların 2019 yılı ilk çeyreklik itibarıyla, bir önceki yılsonuna göre %4 oranında azaldığı ve 46,5 milyar ABD dolarına gerilediği görülmektedir. Aynı dönemde parasal olmayan kuruluşlara olan kısa vadeli borçlar ise %6,3 oranında artmış ve 71,8 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. 2019 ilk çeyreklik itibarıyla 77 milyon ABD doları olan tahvil ihraçlarının 2018 yılsonuna göre %22,2 oranında azaldığı görülmektedir.

Kısa vadeli dış borç stokunun 2005 – 2019:Q1 dönemindeki döviz kompozisyonu incelendiğinde, 2005 yılına kıyasla yaklaşık yüzde 9,3 puan azalmakla birlikte, ABD dolarının payının, euro ve diğer dövizlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. 2019 yılı ilk çeyreklik itibarıyla, kısa vadeli dış borç stokunun %50,4'ü ABD doları, %29,6'sı Euro, %14,7'si TL ve %5,3'ü de diğer döviz cinslerinden oluşmaktadır.

Şekil 7: Kısa Vadeli Dış Borç Stokunun Döviz Kompozisyonu, %

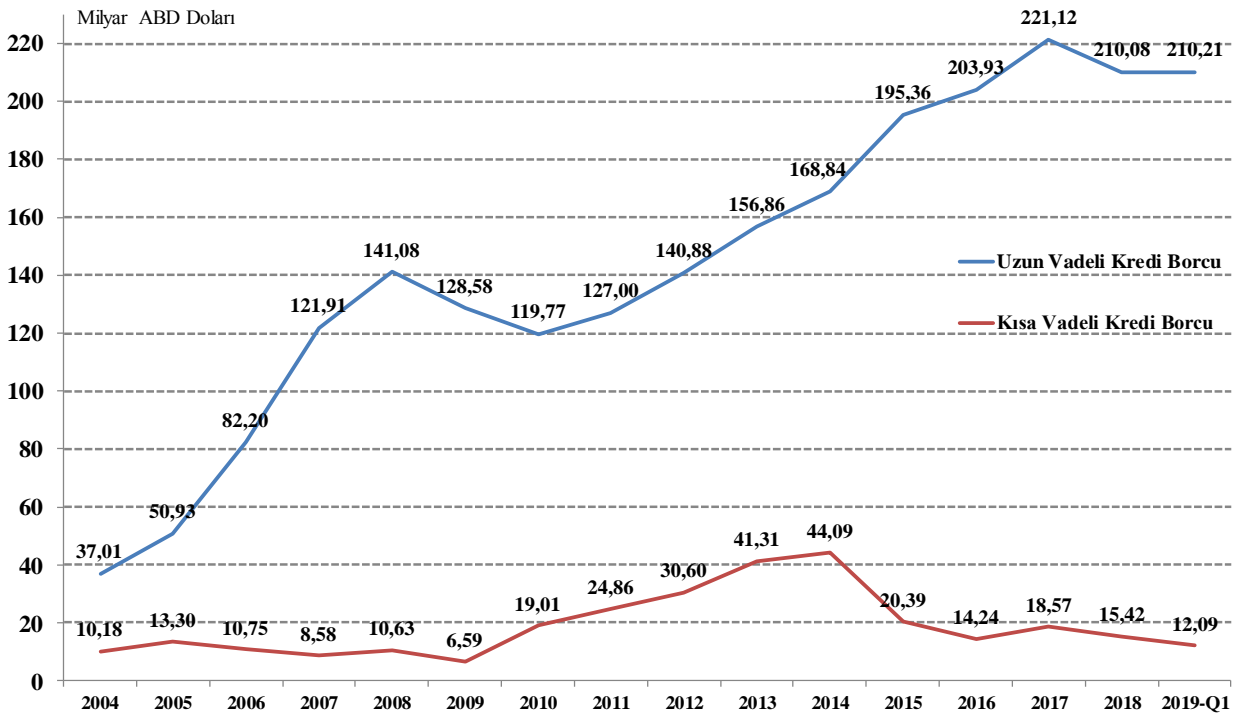

Kaynak: TCMB

9) Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borç İstatistikleri

2019 yılı ilk çeyreklik itibarıyla özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 2018 yılsonuna göre %0,1 (~126,7 milyon dolar) artarak yaklaşık 210,2 milyar ABD doları olmuştur. Aynı dönemde kısa vadeli kredi borcu ise %21,6'lık bir düşüşle 12,1 milyar ABD doları seviyesine gerilemiştir. Böylelikle toplam kredi borcu yaklaşık 3,2 milyar ABD doları azalarak 222,3 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Şekil 8: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kredi Borcu (Milyar Dolar)

Kaynak: TCMB

Özel sektörün yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcunun borçluya göre dağılımı incelendiğinde, finansal kesimin kredi borcunun (%48,9), finansal olmayan kesimin kredi borcundan (%51,1) daha az olduğu görülmektedir. Bununla birlikte 2014 yılından 2017 yıl sonuna kadar uzun vadeli krediler içinde finansal kesimin payının, finansal olmayan kesimin payından daha yüksek bir seviyede olduğu görülmektedir. Büyük çoğunluğunu bankaların oluşturduğu finansal kesimin uzun vadeli kredi borcu, 2018 yılsonuna göre 93,5 milyar ABD doları artarak 102,7 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir. Finansal olmayan kuruluşların borcu ise 2018 yılsonuna göre 33,2 milyar ABD doları artmış ve 107,5 milyar ABD doları olmuştur.

Alacaklıya göre dağılım verileri, tahvil alacaklıları hariç toplam kredi borcunun büyük ölçüde özel alacaklılara olan borçlardan oluştuğunu göstermektedir (%85,5). Özel alacaklıların uzun vadeli kredi borcu 2019 yılı ilk çeyreklik sonunda, 2018 yılsonuna göre 3,4 milyar ABD doları azalarak 142,8 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiş ve böylelikle toplam uzun vadeli kredilerdeki payı %67,9 olmuştur. Tahvil hariç toplam kredi borcunun %14,5'ini oluşturan resmi alacaklar ise 24,1 milyar ABD doları seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 18: Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Uzun Vadeli Kredi Borcu (Borçlu ve Alacaklıya Göre Dağılım, Milyar Dolar)

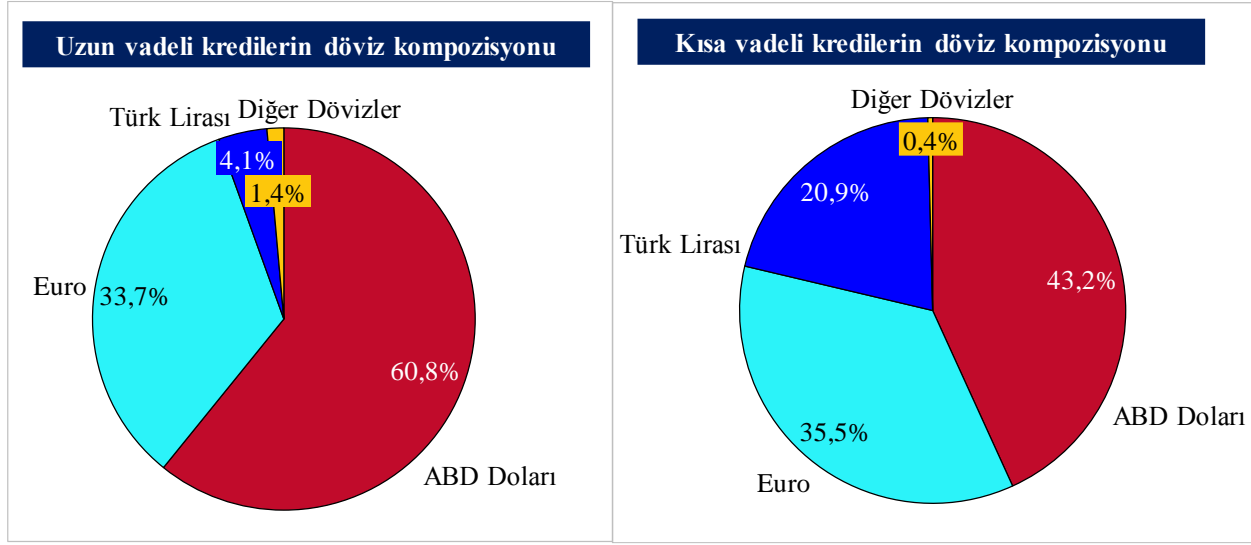
(Milyar ABD doları)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019-Q1
Borçluya Göre Dağılım	156,86	168,84	195,36	203,93	221,12	210,08	210,21
I- Finansal	72,89	84,86	105,32	106,16	114,19	102,65	102,74
i- Bankalar	54,64	65,71	85,90	87,06	95,83	84,93	85,39
- Krediler	38,50	43,95	63,34	62,44	65,28	56,36	54,51
- Tahvil	16,14	21,76	22,56	24,62	30,55	28,57	30,88
ii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	18,25	19,14	19,42	19,09	18,36	17,72	17,36
- Krediler	16,09	15,17	14,91	13,46	13,03	12,88	11,90
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	0,67	0,86	0,95	0,91	0,76	0,60	0,51
- Tahvil	1,50	3,12	3,56	4,73	4,57	4,24	4,96
II-Finansal Olmayan	83,97	83,98	90,04	97,78	106,93	107,43	107,46
- Krediler	71,99	70,60	73,63	79,31	85,77	87,77	87,14
- Yabancı Sermaye Sayılan Krediler	8,31	8,07	10,22	12,32	13,78	12,76	12,48
- Ticari Krediler	0,33	0,31	0,41	0,42	0,42	0,44	0,40
- Tahvil	3,35	5,00	5,77	5,73	6,97	6,47	7,44
Alacaklıya Göre Dağılım	156,86	168,84	195,36	203,93	221,12	210,08	210,21
I- Resmi Alacaklılar	20,21	20,45	21,80	23,05	30,03	24,63	24,14
II- Özel Alacaklılar	115,67	118,50	141,66	145,80	149,01	146,17	142,79
i- Yabancı Ticari Bankalar	68,14	71,49	88,33	88,22	87,17	83,28	79,93
ii- Yerleşik Bankaların Yurtdışı Şube ve İştirakleri	24,26	25,18	27,96	29,85	33,18	35,76	34,89
iii- Bankacılık Dışı Finansal Kuruluşlar	12,67	12,39	15,21	16,00	15,79	14,74	15,34
iv- Finansal Olmayan	10,60	9,45	10,16	11,72	12,87	12,39	12,63
III- Tahvil Alacaklıları	20,98	29,89	31,89	35,08	42,08	39,28	43,27

Kaynak: TCMB

Uzun vadeli kredi borcunun döviz kompozisyonuna bakıldığında, özel sektörün yurt dışından ağırlıklı olarak ABD doları cinsinden borçlandığı görülmektedir. ABD doları cinsinden borçların, toplam kredi borçları içindeki payı 2018 yılsonuna göre 1,5 yüzde puan artmış ve 2019 yılı ilk çeyreklik itibarıyla %60,8 olmuştur. Bunun ardından sırasıyla, %33,7 ile Euro, %4,1 ile Türk Lirası ve %1,4 ile diğer dövizler gelmektedir.

Kısa vadeli kredi borcunun döviz kompozisyonuna bakıldığında da ağırlığın ABD doları cinsinden kredilerde olduğu görülmektedir. ABD doları cinsinden borçların, toplam kısa vadeli kredi borçları içindeki payı 2018 yılsonuna göre 0,2 yüzde puan azalarak 2019 yılı ilk çeyreklik itibarıyla %43,2 olmuştur. Bunun ardından sırasıyla, %35,5 ile Euro, %20,9 ile Türk Lirası ve %0,4 ile de diğer dövizler gelmektedir.

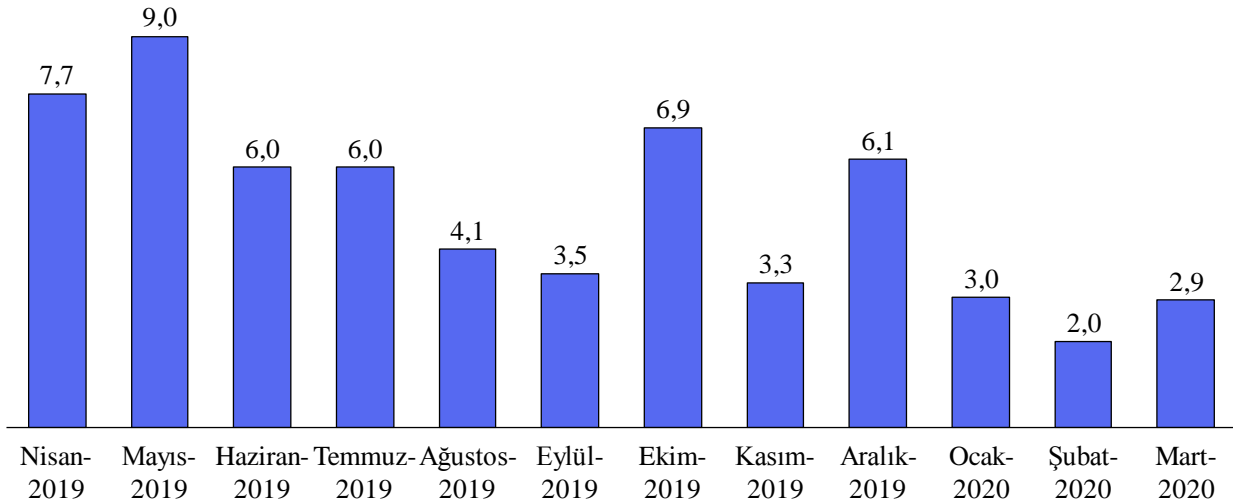
Şekil 9: Özel Sektörün Yurt Dışından Borçlandığı Kredilerin Döviz Kompozisyonu

Kaynak: TCMB

Özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu 2019 yılı ilk çeyreklik itibarıyla kalan vadeye göre incelendiğinde, 1 yıl içinde toplam 60,4 milyar ABD doları kadar anapara geri ödemesi gerçekleştirileceği görülmektedir.

Şekil 10: Özel Sektörün Yurt Dışından Sağladığı Kalan Vadesi 1 Yıla Kadar Olan Toplam Kredi Borcunun Aylara Göre Dağılımı (Ticari krediler hariç) (Milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB

10) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 yılı Nisan ayında kurulan kooperatiflerin sayısında bir önceki aya göre %2,13 artış oldu.

- Bir önceki aya göre kurulan şirket sayısı %5,16 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %2,19 oranında azalmış olup kurulan kooperatif sayısı %2,13 oranında artmıştır.
- Bir önceki aya göre kapanan şirket sayısında %13,44 oranında artış olup kapanan kooperatif sayısında %5,66 kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %22,58 azalış olmuştur.

Kapanan kooperatif sayısında geçen yılın aynı ayına göre %11,11 oranında artış oldu.

- 2019 yılı Nisan ayında, 2018 yılı Nisan ayına göre kurulan şirket sayısı %20,85 kurulan kooperatif sayısı %10,28 kurulan gerçek kişi ticari işletme sayısı %53,07 oranında azalmıştır.

2019 yılının ilk dört ayında kapanan şirket sayısı, 2018 yılının aynı dönemine göre %5,41 oranında azaldı.

- 2019 yılının ilk dört ayında 2018 yılının aynı dönemine göre kapanan şirket sayısında %5,41 kapanan kooperatif sayısında %14,44 oranında azalış olup, kapanan gerçek kişi ticari işletme sayısında %13,15 oranında artış gözlenmiştir.

Tablo 19: Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri, Nisan 2019

İLAN TÜRÜ	ŞİRKET TÜRÜ	NİSAN 2019	MART 2019	Bir Önceki Aya Göre Değişim (%)	NİSAN 2018	Bir Önceki Yılın Aynı Ayına Göre Değişim (%)	OCAK- NİSAN (4 Aylık)		
							2018	2019	Değişim (%)
Kurulan	Şirket	6.693	7.057	-5,16	8.456	-20,85	32.554	28.722	-11,77
	Kooperatif	96	94	2,13	107	-10,28	387	357	-7,75
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.828	1.869	-2,19	3.895	-53,07	15.254	8.564	-43,86
Tasfiye	Şirket	1.080	1.072	0,75	909	18,81	4.278	4.741	10,82
	Kooperatif	77	62	24,19	60	28,33	202	220	8,91
Kapanan	Şirket	726	640	13,44	578	25,61	4.142	3.918	-5,41
	Kooperatif	50	53	-5,66	45	11,11	360	308	-14,44
	Ger.Kişi Tic.İşl.	1.265	1.634	-22,58	1.120	12,95	7.163	8.105	13,15

Kaynak: TOBB

Malatya Ekonomisindeki Gelişmeler

1) Dış Ticaret

Tablo 1: 2019 Mayıs Ayı Malatya İhracat Rakamları (Bin Dolar)

SEKTÖR	1 - 31 Mayıs			1 Ocak - 31 Mayıs		
	2018	2019	Değ. (%)	2018	2019	Değ. (%)
Çelik	0,5	10	1.801,4	28,3	239,7	745,8
Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	31,3	1.768,9	5.546,4	139,9	4.290,2	2965,1
Demir ve Demir Dışı Metaller	146,7	407,6	177,8	913,5	793,5	-13,1
Deri ve Deri Mamulleri	8	0,4	-94,2	100,2	7,1	-92,9
Diğer Sanayi Ürünleri	0	0		0,4	3,5	845,9
Elektrik Elektronik	544	809,3	48,7	2.133,5	4.832,1	126,4
Fındık ve Mamulleri	376,8	213,7	-43,2	2.600,6	2.275,3	-12,5
Halı	3	2,1	-29,3	42,5	80,2	88,6
Hazırgiyim ve Konfeksiyon	9.401,5	7.772,4	-17,3	50.732,2	44.210,9	-12,8
Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1.154,9	1.078,5	-6,6	5.250,6	3.860,9	-26,4
İklimlendirme Sanayii	5,7	56,6	895,1	488,7	304,6	-37,6
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	404,7	129,8	-67,9	1.422,4	709,1	-50,1
Kuru Meyve ve Mamulleri	10.047,1	11.299,2	12,4	60.267,1	61.520	2,1
Madencilik Ürünleri	338,4	15	-95,5	856,8	288,6	-66,3
Makine ve Aksamları	524	1.017,8	94,2	2.109,4	3.732,5	76,9
Meyve Sebze Mamulleri	199,5	107,4	-46,1	1.259,1	730,4	-41,9
Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	554,2	577,8	4,2	1.295,2	1.280,4	-1,1
Mücevher	0	0		0	0	
Otomotiv Endüstrisi	2,8	29	938,6	18,4	150,5	717,1
Savunma ve Havacılık Sanayii	0	11,7		0	62,4	
Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	1.139,3	4.033	253,9	5.168,5	7.948	53,7
Süs Bitkileri ve Mam.	0	0		0	102	
Tekstil ve Hammaddeleri	2.278,6	2.158	-5,3	11.410,4	9.237,6	-19
Tütün	0	8,8		0	8,8	
Yaş Meyve ve Sebze	631	0	-100	2.953,6	222,4	-92,4
Zeytin ve Zeytinyağı	0	0		0	12,8	
TOPLAM	27.792,6	31.507,9	13,3	149.192,1	146.904,4	-1,5

Kaynak: TİM

Malatya'nın 2019 yılı Mayıs ayı ihracat tutarı yaklaşık 31,5 milyon Dolar olup bu ihracat rakamı 2018 yılı Mayıs ayının ihracat rakamı olan 27,8 milyon Dolara göre %13,3 artış anlamına gelmektedir. 2019 yılı 5 aylık toplam ihracat tutarı ise 146,9 milyon Dolar olup 2018 yılı 5 aylık ihracat tutarı olan 149,2 milyon Dolara göre %1,5 azalma anlamına gelmektedir.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı olan kayısı ve kayısı çekirdeğinin ihracatı sadece Malatya gümrüğünden yapılmadığından toplam ihracat tutarı için Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatına bakmak gerekmektedir. Tablo 2, Türkiye'nin kuru kayısı ve kayısı çekirdeği ihracatını göstermektedir.

Tablo 2: 2019 Yılı Türkiye'nin Kuru Kayısı ve Kayısı Çekirdeği İhracatı

Aylar	Kuru Kayısı		Kayısı Çekirdeği	
	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)	İhracat Tutarı (Dolar)	Miktar (Kg)
Ocak	20.847.845	8.275.925	1.913.769	900.623
Şubat	22.676.805	9.064.955	1.204.191	614.579
Mart	20.710.816	8.463.288	1.769.905	757.090
Nisan	20.814.269	8.355.550	1.478.741	783.821
Mayıs	19.601.025	8.020.085	1.450.393	688.385
Toplam	104.650.760	42.179.803	7.816.999	3.744.498

Kaynak: TİM

Malatya'nın Mayıs ayı ithalat istatistikleri ise Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: 2019 Yılı Mayıs Ayı Malatya İthalat İstatistikleri (Dolar)

Fasıl Adı	İthalat
Tarım ve hayvancılık	4.241.588
Ormancılık ve tomrukçuluk	73.080
Taşocakçılığı ve diğer madencilik	205.242
Gıda ürünleri ve içecek	419.865
Tekstil ürünleri	14.364
Ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç); hasır vb. örülerek yapılan maddeler	497
Kağıt ve kağıt ürünleri	96.302
Basım ve yayım; plak, kaset vb.	67.245
Kimyasal madde ve ürünler	1.932.535
Plastik ve kauçuk ürünleri	70.417
Metalik olmayan diğer mineral ürünler	51.471
Ana metal sanayi	329.385
Metal eşya sanayi (makine ve teçhizatı hariç)	133.663
Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat	1.473.991
Başka yerde sınıflandırılmamış elektrikli makine ve cihazlar	27.179
Radyo, televizyon, haberleşme teçhizatı ve cihazları	3.289
Tıbbi aletler; hassas optik aletler ve saat	36.601
Mobilya ve başka yerde sınıflandırılmamış diğer ürünler	55.831
Toplam	9.232.545

Kaynak: TİM

2) Yatırım Teşvikleri

Malatya’da yatırım teşvik belgesi alan işletmelerin sayısı, teşvik alan işletmelerin ne kadarlık bir tutar için bu teşvik belgesini aldığını ve son olarak bu yatırımla birlikte ne kadarlık bir istihdam sağlamayı planladığını Tablo 4 vermektedir.

Tablo 4: Malatya’da Alınan Yatırım Teşvik Belge İstatistikleri

Aylar	Belge Adedi		Sabit Yatırım (Milyon TL)		İstihdam	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Ocak	9	4	71	30	670	201
Şubat	8	5	104	35	1.444	740
Mart	7	8	57	64	909	616
Toplam	24	17	232	129	3.023	1.557

Kaynak: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

3) Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

Tablo 5: 2019 Nisan Ayında Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 NİSAN (BİR AYLIK)									2018 NİSAN (BİR AYLIK)							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
28	1	11	5	0	3	0	1	47	1	45	3	0	0	0	1	

Kaynak: TOBB

Tablo 6: 2019 Yılı Malatya’da Kurulan Kapanan Şirket İstatistikleri

2019 OCAK-NİSAN (4 AYLIK)									2018 OCAK-NİSAN (4 AYLIK)							
KURULAN			TASFİYE		KAPANAN				KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	
123	2	61	15	0	15	3	39	156	5	124	17	0	8	5	24	

Kaynak: TOBB

4) Karşılıksız Çek ve Protestolu Senet İstatistikleri

Tablo 7: Malatya’da Karşılıksız Çek Tutarları (Bin TL)

Aylar	2015	2016	2017	2018	2019
Ocak	4.097	14.231	8.865	11.551	15.968
Şubat	3.861	17.605	7.358	6.510	8.695
Mart	7.132	12.571	7.001	6.432	6.265
Nisan	5.988	7.679	2.382	8.525	12.117
Mayıs	4.177	13.551	6.916	8.040	
Haziran	10.984	8.928	5.520	3.281	
Temmuz	15.496	6.932	5.651	14.359	
Ağustos	14.695	15.918	2.791	15.141	
Eylül	17.434	9.943	3.848	11.072	
Ekim	14.104	9.446	16.979	29.973	
Kasım	24.520	10.041	7.340	25.853	
Aralık	22.584	12.230	6.174	21.091	
TOPLAM	145.072	139.077	80.770	161.829	

Kaynak: TBB

Tablo 8: Malatya’da Protestolu Senet Tutarları (Bin TL)

Aylar	2015	2016	2017	2018	2019
Ocak	3.001	2.554	4.162	4.136	12.259
Şubat	3.119	4.290	3.340	7.920	6.334
Mart	2.582	2.739	4.396	3.742	8.401
Nisan	2.487	2.402	3.882	6.036	7.901
Mayıs	2.908	2.830	4.291	5.461	
Haziran	3.522	3.953	4.164	5.954	
Temmuz	4.091	3.892	4.185	6.794	
Ağustos	3.291	3.814	4.278	7.445	
Eylül	3.722	4.578	4.175	14.184	
Ekim	4.299	3.683	6.352	9.599	
Kasım	4.284	4.462	4.143	13.098	
Aralık	4.132	4.465	3.703	7.803	
TOPLAM	41.439	43.662	51.071	92.173	

Kaynak: TBB

5) Konut Satış İstatistikleri

Tablo 9: Malatya’da Konut Satış İstatistikleri

Aylar	2017	2018			2019		
	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam	İlk Satış	İkinci El Satış	Toplam
Ocak	831	287	420	707	233	417	650
Şubat	842	304	444	748	262	327	589
Mart	1.130	358	526	884	382	460	842
Nisan	920	306	440	746	249	445	694
Mayıs	964	371	601	972			
Haziran	736	386	515	901			
Temmuz	939	395	607	1.002			
Ağustos	975	414	524	938			
Eylül	1.503	553	637	1.190			
Ekim	1.012	653	676	1.329			
Kasım	1.035	311	394	705			
Aralık	1.097	596	606	1.202			
Toplam	11.984	4.934	6.390	11.324			

Kaynak: TÜİK

6) Patent ve Marka İstatistikleri

Tablo 10: 2019 Yılı Malatya'da Marka, Patent, Model ve Tasarım Başvuru İstatistikleri

Tür/Ay	2019 Ocak	2019 Şubat	2019 Mart	2019 Nisan
Patent Başvuru Sayısı	1	0	1	4
Faydalı Model Başvuru Sayısı	2	0	1	2
Marka Başvuru Sayısı	23	26	27	39
Tasarım Başvuru Sayısı	1	1	1	0

Kaynak: Türk Patent

KAYNAKÇA

- BDDK
- Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- Hazine ve Maliye Bakanlığı
- TCMB
- Ticaret bakanlığı
- TİM
- TOBB
- TÜİK
- Türkiye Bankalar Birliği